

Viðtakandi: Skóla- og frístundaráð

Sendandi: Steinn Jóhannsson, sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Reykjavík, 28. apríl 2025

MSS25010163

MINNISBLAÐ

Varðandi tillögu fulltrúa í ungmennaráði Vesturbæjar, Miðborgar og Hlíða um lífsleikni sem sérstaka námsgrein og samræmdar áherslur og kennsluáferðir

Á fundi borgarstjórnar þann 28. janúar 2025 var lögð fram svohljóðandi tillaga Ragnheiðar Andrésdóttur, fulltrúa ungmennaráðs Vesturbæjar, Miðborgar og Hlíða sem vísað var til meðferðar skóla- og frístundaráðs:

Lagt er til að borgarstjórn samþykki að fela skóla- og frístundaráði að festa lífsleiknikennslu í grunnskólum borgarinnar í sessi sem sérstaka námsgrein og samræma áherslur og kennsluáferðir milli grunnskóla í borginni. Miða skal við að unnið verði að samþykktinni skólaárið 2025-2026.

Greinargerð fylgdi.

Umsögn:

Í 6. kafla aðalnámskrár grunnskóla, Grunnþættir í menntun og áherslupættir í grunnskólalögum kemur fram:

Í aðalnámskrá eru í sérstökum köflum sett ákvæði um inntak og skipulag náms í íslensku, íslensku sem öðru tungumáli og íslensku táknmáli, stærðfræði, ensku, dönsku eða öðru Norðurlandamáli, list- og verkgreinum, náttúrugreinum, skólaíþróttum, samfélagsgreinum, jafnréttismálum, trúarbragðafræði, lífsleikni og upplýsinga- og tæknimennt. Námsgreinar og námssvið grunnskólans eru hjálpartæki til að nemendur nái hæfniviðmiðum sem sett eru í aðalnámskrá. Það er ákvörðun hvers skóla hvort einstakar námsgreinar eða námssvið eru kennd aðgreind eða samþætt en gæta skal þess að námið verði sem heildstæðast. Upplýsingar sem lúta að þessu eru birtar í skólanámskrá.

Í 24. kafla aðalnámskrár grunnskóla segir meðal annars:

Samfélagsgreinar í þessari aðalnámskrá fela í sér víðara svið, fleiri námsgreinar og efnisþætti en verið hefur áður. Undir samfélagsgreinar heyra nú meðal annars námsgreinar sem kenndar hafa verið í íslenskum skólum undir samheiti samfélagsgreina, samfélagsfræði, sem afmarkaðir námsþættir eða námssvið. Þar er einkum um að ræða sögu, landafræði, þjóðfélagsfræði, trúarbragðafræði, lífsleikni og heimspeki ásamt siðfræði. Þær byggja einnig á þekkingu og stefjum úr öðrum fræðigreinum félags-, mann- og hugvísinda. Þessar greinar og námsþættir eru ekki aðgreind í aðalnámskránni en skólunum látið eftir að haga greinaskiptingu eftir því sem skynsamlegast, hentugast og árangursríkast er við hverjar aðstæður. Við skipulagningu

Reykjavík

Samfélagsgreina skulu öll hæfniviðmið höfð í huga og sá rammi sem námssviðinu er markaður í viðmiðunarstundaskrá í almennum hluta aðalnámskrár.

Í 8. kafla aðalnámskrár grunnskóla, Inntak og skipulag náms, segir:

Lög um grunnskóla ákvarða nánar námssvið og viðfangsefni skólstarfsins. Í 25. gr. laganna segir m.a. að setja skuli ákvæði um inntak og skipulag náms í íslensku, íslensku sem öðru tungumáli eða íslensku táknmáli, stærðfræði, ensku, dönsku eða öðru Norðurlandamáli, list- og verkgreinum, náttúrugreinum, skólaíþróttum, samfélagsgreinum, jafnréttismálum, trúarbragðafræði, lífsleikni og upplýsinga- og tæknimennt. Þar segir jafnframt að kveða skuli á um hlutfallslega skiptingu tíma milli námssviða og námsgreina í grunnskóla. Þess skuli gætt að námið verði sem heildstæðast en hver grunnskóli ákveði hvort námsgreinar og námssvið eru kennd aðgreind eða samþætt. Skólastjóri ber faglega ábyrgð á skipan kennslu. Að öllu jöfnu er gert ráð fyrir því að námsgreinar og námssvið grunnskóla dreifist eðlilega á námstímann og samkvæmt faglegum sjónarmiðum. Engu að síður veitir viðmiðunar-stundaskráin sveigjanleika innan námssviða og á milli áfanga en útfærslu á því skal birta í starfsáætlun skóla.

Í 2. kafla í Aðalnámskrá grunnskóla þar sem fjallað er um almenna menntun segir:

Mikilvægt er að í öllu námi, viðfangsefnum skólstarfsins og aðferðum sé tekið tillit til áhuga nemenda og ábyrgðar þeirra á eigin námi. Einnig þarf að efla þekkingu á grundvallarréttindum barna og fullorðinna með hliðsjón af íslenskri löggjöf og alþjóðasamningum. Samfélagsgreinar og lífsleikni eru kjölfesta þekkingar á lýðræði og mannréttindum og viðhorfa til sömu þátta. Lýðræðislegur hugsunarháttur á þó við í öllum námsgreinum. Lýðræðislegt gildismat verður ekki mótað nema allar námsgreinar og öll námssvið séu notuð til þess. Umhyggja fyrir fólki, dýrum og umhverfi er einnig hluti lýðræðismenntunar og á heima í öllum námsgreinum.

Að ofangreindu er ljóst að lífsleikni er samofin námsgreinum og daglegu skólstarfi grunnskólanna. Áherslur í lífsleikni eru samræmdar í aðalnámskrá grunnskóla sem skólarnir vinna eftir. Eðli málsins samkvæmt hafa skólar eftir sem áður ákveðið frelsi til að ákvarða kennsluaðferðir og nálgun. Allar breytingar á aðalnámskrá grunnskóla eru á höndum mennta- og barnamálaráðuneytisins. Skóla- og frístundasvið fagnar því að ungmenni láti sig lífsleiknikennslu varða.

